

L'Avaluació de l'expressió oral

Salvador Grijalvo
Miquel Llobera
Assumpta Marsà
Rosa Bonafont
Alex Alsina

Institut de Ciències
de l'Educació
Universitat de Barcelona

ice

L'Avaluació de l'expressió oral

Salvador Guitart (Coordenador)
Miguel Albaladejo
Astrid Alcaraz
Rosa Bonafant
Xica Alcaraz

Col·lecció Materials Experimentals. M-8

INDEX

L'Avaluació de l'expressió oral

1. INTRODUCCIÓ DEL TEMA	Salvador Grijalvo (Coordinador)	11
1.1. Fins i retrospectes	Miquel Llobera	11
1.2. Objectius de l'avaluació	Assumpta Marsà	11
1.3. Sobre les proves	Rosa Bonafont	12
	Alex Alsina	17

2. EL PARLANT ORAL		17
--------------------	--	----

3. CRITERIS D'ELABORACIÓ DE LA PROVA		21
--------------------------------------	--	----

4. DESCRIPCIÓ DE LA PROVA		23
---------------------------	--	----

4.1. Doble Avaluació		23
4.2. Avaluació Global		24
4.3. Avaluació Parcial		25
4.4. Avaluació de la Prova		25
4.5. Avaluació de l'Expressió Oral		25
4.6. Avaluació de l'Expressió Escrita		25
4.7. Avaluació de l'Expressió Gràfica		25
4.8. Avaluació de l'Expressió Musical		25
4.9. Avaluació de l'Expressió Plàstica		25

5. PROMOCIONS PUBLICACIONS UNIVERSITARIAS		25
---	--	----

L'Avaluació de l'expressió oral

Salvador Gual (Coordinador)
Miquel Lluçà
Assumpta Mena
Rosa Bonaventura
Alex Alina

1.ª edició, juny 1987

- © Publicacions de l'ICE. Universitat de Barcelona
Col·lecció Materials Experimentals. M-8
Director: Miquel Siguan
- © PPU
Promociones Publicaciones Universitarias, S.A.
Marqués de Campo Sagrado, 16 - 08015 Barcelona

ISBN: 84-7665-095-7

Dipòsit Legal: B-24713-77

Imprès a: Limpergraf, S.A. C/. del Río, 17. Nave 3 - Ripollet

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	9
1. JUSTIFICACIÓ DEL TREBALL SOBRE LES PROVES ORALS	11
1.1. <i>Visió retrospectiva sobre l'origen i l'evolució del Reciclatge de Català per a Mestres</i>	11
1.2. <i>Objectius del Reciclatge</i>	12
1.3. <i>Sobre les proves orals</i>	13
2. EL PARLANT IDEAL	17
3. CRITERIS D'ELABORACIÓ DE LA PROVA	21
4. DESCRIPCIÓ DE LA PROVA	23
4.1. <i>Doble Avaluació</i>	23
4.2. <i>Avaluació Global</i>	24
4.3. <i>Avaluació Puntual</i>	25
4.4. <i>Avaluació de la prova</i>	35
4.5. <i>Instruccions per a l'ús de l'Annex 1</i>	35
4.6. <i>Instruccions per a l'ús de l'Annex 2</i>	36
5. APLICACIÓ DE LA PROVA	37
5.1. <i>Aspectes organitzatius</i>	37
5.2. <i>Desenvolupament de la prova</i>	37
5.3. <i>Particularitats d'actuació</i>	38

6.	EXPERIMENTACIÓ DE L'EINA D'AVALUACIÓ DISSENYADA	41
7.	ESTUDI ESTADÍSTIC DE LES PROVES	43
7.1.	<i>Objectiu de l'estudi estadístic</i>	43
7.2.	<i>Característiques de la mostra objecte de l'estudi</i>	44
7.3.	<i>Resultats de l'estudi</i>	45
8.	VALORACIÓ DE LA PROVA SEGONS ELS SECTORS IMPLICATS	53
8.1.	<i>Alumnes</i>	53
8.2.	<i>Professors</i>	56
8.3.	<i>Administració</i>	57
9.	REFORMULACIÓ DE LA PROVA	59
	ANNEX 1	67
	ANNEX 2	69
	ANNEX 3	71
	ANNEX 4	75
	ANNEX 5	77

PRESENTACIÓ

El treball que presentem a continuació és la resposta a una necessitat que sorgeix molt sovint entre els ensenyants de llengües i que es va fer sentir d'una manera especialment forta en els cursos del Reciclatge de Català per a mestres i llicenciats: la necessitat de disposar d'un sistema d'avaluació de l'expressió oral que ofereixi prou garanties de rigor, d'objectivitat i d'uniformitat. Ha de ser rigorós en el sentit que el grau de domini de la llengua exigeix correspongui al nivell o curs de què s'examina l'alumne; ha de ser objectiu de manera que no intervinguin en el judici de l'avaluador elements aliens a l'objecte d'avaluació, és a dir, al domini oral de la llengua; i, finalment, ha de ser uniforme, o sigui que s'ha d'assegurar que les diverses aplicacions de l'instrument d'avaluació seran prou semblants perquè es pugui garantir que les diferències en els resultats provenen de diferències en les actuacions dels examinats i no de diferències en les aplicacions de la prova.

La constatació reiterada que hi havia persones posseïdores de títols del Reciclatge de Català amb un domini oral del català absolutament insuficient va apressar l'elaboració d'unes proves d'expressió oral de les característiques esmentades, posant-hi, a més, una prioritat: que els primers nivells del reciclatge per als quals calia disposar d'aquestes proves eren aquells que, en ser superats, comporten l'expedició d'un títol (és a dir, Llengua-2 i Llengua-3). Era lògic que fos així perquè el manteniment d'aquella situació, en què els títols de reciclatge únicament garantien un coneixement escrit del català, resultava molt perjudicial per a la imatge del reciclatge i comportava una «devaluació» dels títols que s'expedien. Per tant,

quan es va formar l'equip de professors de català i d'especialistes en l'ensenyament de llengües que havia d'elaborar unes proves per avaluar l'expressió oral en el reciclatge, es va tenir molt present aquesta prioritat, i es va veure de seguida que aquestes proves permetrien d'avaluar el nivell de Llengua-1, a més a més dels nivells de Llengua-2 i Llengua-3.

Per aquest motiu, les proves que es publiquen en aquest treball són pensades i baremades per a l'avaluació de l'expressió oral dels tres nivells de reciclatge esmentats, és a dir, aquells que, d'acord amb els programes oficials, pressuposen un domini oral de la llengua i, doncs, van destinats a catalanoparlants o a castellanoparlants que han adquirit aquest domini oral.

Després d'haver utilitzat aquestes proves en dos cursos acadèmics en el Reciclatge de Català (1984-1985 i 1985-1986), hem cregut convenient de publicar-les, amb una descripció àmplia i una exposició dels criteris seguits per elaborar-les, pels següent motius:

- Creiem que constitueixen una aportació interessant i útil atesa la insuficiència d'instruments objectius d'avaluació de l'expressió oral, no solament en català, sinó en qualsevol llengua, i esperem que serviran com a punt de referència per a futures elaboracions de proves d'expressió oral.
- Tenint en compte els nivells del reciclatge per als quals han estat dissenyades, aquestes proves es poden emprar, sense haver d'introduir-hi modificacions, fora dels cursos del reciclatge, per avaluar l'expressió oral en català d'adults amb un domini oral del català des d'un nivell elemental fins a un nivell equivalent al de mestre de català.
- Si convé avaluar nivells més alts o més baixos de domini oral del català, aquestes proves poden servir com a base introduint-hi els canvis que faci falta ja sigui en el barem de puntuacions, en els ítems analitzats o en els tipus d'exercicis emprats.
- Finalment, creiem que aquestes proves es podrien adaptar per a l'avaluació de l'expressió oral en altres llengües.

En resum, confiem que contribuïm a facilitar la feina dels qui es puguin trobar en la necessitat de disposar d'uns mecanismes objectius per avaluar l'expressió oral.

1. JUSTIFICACIÓ DEL TREBALL SOBRE LES PROVES ORALS

1.1. VISIÓ RETROSPECTIVA SOBRE L'ORIGEN I L'EVOLUCIÓ DEL RECICLATGE DE CATALÀ PER A MESTRES

El Reciclatge de Català per a mestres que el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, conjuntament amb els I. C. E. s. de les tres universitats catalanes, organitza des del curs acadèmic 1978-1979, té com a antecedents i origen l'experiència d'uns cursos que, amb el mateix nom, es varen realitzar des de 1975.

Pel que fa als cursos de *Llengua Catalana* podem afirmar que el curs 1975-1976 s'inicien dos nivells: Llengua-1 i Llengua-2. L'objectiu era d'aconseguir que els mestres tinguessin un domini instrumental de la llengua catalana.

Al llarg del curs 1977-1978, la Comissió Mixta —formada pel Departament d'Ensenyament i el Ministerio de Educación— fa un replantejament del Reciclatge de Català tenint en compte les necessitats del País en aquell moment i estableix l'actual estructura del Reciclatge: constarà de dos cicles i, pel que fa a la llengua, es decideix d'expedir el Certificat de Capacitació i el Diploma de Mestre de Català.

A partir del curs 1978-1979, en què s'apliquen les noves programacions, el Reciclatge esdevé oficial i va prenent increment pel que fa al nombre de mestres que s'hi han matriculat.

L'estructuració, doncs, dels cursos de Reciclatge, pel que fa a la llengua catalana, restarà així:

Nivell A	}	Primer cicle
Nivell B		
Nivell C/Llengua-1		
Llengua-2		
Llengua-3		Segon cicle

Inicialment hom va dedicar 60 hores als cursos de Llengua-1, 2 i 3. Posteriorment van ésser ampliades a 70 hores.

Cal tenir en compte, però, que «els professors amb coneixement insuficient de la llengua catalana hauran de cursar i superar els nivells previs A i B, del programa especial de llengua establert per la Comissió Mixta, superats els quals podran cursar el nivell C. El contingut del nivell C és el corresponent a Llengua-1, però la durada del curs és de 90 hores, a fi de dedicar una part a treballar l'expressió oral i tot allò que sigui més difícil, atesa la seva situació lingüística».¹

1.2. OBJECTIUS DEL RECICLATGE ²

- a) «Els cursos de llengua del Primer Cicle de Reciclatge de Català han de possibilitar l'adquisició, per part del mestre, d'uns coneixements de llengua oral i escrita (lèxic, ortografia, sintaxi) que li donin un domini suficient del català per poder-lo emprar habitualment a l'escola i li permetin de dirigir l'aprenentatge correcte dels fonaments de la llengua als alumnes de primera etapa.
»Els cursos específics per a mestres no-catalanoparlants, d'iniciació al Primer Cicle de Reciclatge, han de servir al mestre per arribar al domini oral del català, fruit de l'adquisició d'unes estructures, un vocabulari i uns hàbits fonètics que li permetin de comunicar-se amb espontaneïtat i fluïdesa en català.
- b) »El curs de llengua del Segon Cicle de Reciclatge ha d'aportar un enriquiment i aprofundiment de la llengua escrita que

1. Ordre de 19 de novembre de 1981, publicada al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* el 29 de gener de 1982.

2. Document intern de la Direcció General d'Ensenyament Universitari.

assegurin al mestre una correcció pròpia de l'especialista dedicat a ensenyar el català a alumnes de la segona etapa.»

1.3. SOBRE LES PROVES ORALS

Hem pogut comprovar com la idea que el Reciclatge ha de tenir en compte l'expressió oral dels alumnes és, lògicament, inherent al concepte de llengua en qualsevol dels nivells.³

El disseny dels nivells A i B, per a no-catalanoparlants, és correcte en la mesura que intenta d'homogeneïtzar el domini de l'expressió oral al nivell C/Llengua-1, i, teòricament, allunyava la temença sobre l'excessiva heterogeneïtat de l'alumnat als cursos dissenyats per a catalanoparlants.

La realitat, però, s'imposava i sorgien els conflictes:

- a) ¿Quins criteris calia aplicar perquè hom acceptés uns nivells de suficiència d'habilitat comunicativa?
- b) El disseny dels diversos nivells de llengua i l'avaluació adient, ¿serien capaços de garantir una gradació en el domini de l'expressió oral que evités uns desnivells excessius entre l'alumnat?
- c) Si el programa oficial ja plantejava dificultats a l'hora que tothom es posés d'acord en l'elaboració de les proves escrites —per evitar possibles i desiguals criteris d'avaluació—, ¿què passaria amb la prova d'expressió oral?
- d) ¿Càlia incloure dins la prova d'expressió oral algun tipus de pregunta relatiu a l'esperit del Reciclatge?⁴
- e) ¿Podia ésser correcta la qualificació que calia donar a una competència lingüística si s'hi valoraven coneixements de cultura catalana i/o de sociolingüística?
- f) L'opinió personal de l'alumne —coincident, contrària o senzillament diferent respecte al procés de normalització lingüística tal i com es duu a terme— ¿era un element «avalua-

3. Amb l'excepció, potser, de Llengua-3 (vegeu apartat 1.2.b).

4. «El Reciclatge de Català pretén que el mestre obtingui uns coneixements de llengua i la seva didàctica, així com també de cultura catalana, que li possibilitaran de contribuir a la normalització del català a curt termini, i d'avançar cap a una veritable catalanització escolar, en llengua, continguts i actituds, a més llarg termini» (document intern de la Direcció General d'Ensenyament Universitari).

ble» dins el concepte d'habilitat comunicativa que hom volia mesurar?

- g) ¿Calia considerar algun sistema per «filtrar» els alumnes que manifestessin un desacord frontal amb el procés de normalització lingüística, dins el qual ells també eren compresos?

Aquests interrogants, i d'altres, van fer pensar al grup de treball que urgia donar-hi resposta —i una resposta adequada.

El repte no era senzill de resoldre. Calia articular una línia d'actuació tan asèptica com fos possible per tal d'evitar susceptibilitats. Les proves que s'havien d'aplicar eren, fins llavors, globalment vàlides, tot i que presentaven alguns inconvenients:

- La no-existència d'una relació ordenada de «casos» per avaluar encobria una informació massa important perquè es pogués actuar directament en un vessant didàctic i metodològic.
- La no-existència d'una avaluació baremada per «casos» i per nivells permetia que l'actuació personal dels professors examinadors s'escapés d'una línia comuna de referència.
- La presència del professor de l'alumne com a element actiu en la comunicació objecte d'avaluació era una garantia de proximitat al tarannà de l'alumne; podia, però, presentar inconvenients seriosos: la qualificació que l'alumne obtenia podia estar condicionada per elements aliens a la seva actuació el dia de la prova, com ara: tenir molt interès per la matèria, fer-hi grans progressos al llarg del curs (tot i que el resultat final no fos convincent), haver mostrat actituds personals de completa conformitat amb el procés de normalització lingüística —fins i tot hi aniria més lluny...

La intenció del grup de treball era d'aconseguir una eina d'avaluació de la prova d'expressió oral que tingués en compte les condicions següents:

- Eliminar qualsevol valoració de l'examinador que no fos la directament relacionada amb la prova.
- Dotar l'eina d'avaluació dels elements necessaris a considerar en un discurs oral.
- Valorar adequadament el nivell de l'alumne.

- Disposar d'un testimoni avaluador que, donat el cas que l'alumne no estigués d'acord amb la qualificació, permetés una revisió de la seva intervenció.⁵

Com a conseqüència d'aquesta darrera condició podríem disposar d'informació sobre les proves, la qual cosa ens permetria una orientació en la metodologia i en la didàctica de l'expressió oral.

L'estabilitat de l'eina d'avaluació només podria aconseguir-se si, mitjançant un tractament informàtic d'una mostra significativa de subjectes que passessin la prova, es demostrava que la seva eficàcia era comprovable i responia a les exigències o condicions suares esmentades (les tres primeres).

Les conseqüències de l'aplicació de la prova, dins un marc d'actuació global, podien ésser les següents:

- 1.ª Es mantenia una referència comuna i segura pel que fa a la qualificació de l'alumne.
- 2.ª Si un alumne demostrava que tenia un nivell d'habilitat comunicativa superior a aquell al qual s'havia matriculat podia —segons els barems establerts— passar a considerar-se apte en nivells superiors.
- 3.ª El calendari d'aplicació de les proves podia ésser més flexible: la prova es podia passar en qualsevol data inclosa al calendari del nivell de llengua corresponent.
- 4.ª L'alumne podia tenir opció a presentar-se a la prova més d'un cop —dos, pel cap baix— dins el mateix curs.

Diguem, per cloure aquest apartat, que el grup de treball es va sentir esperonat en la seva tasca per la intervenció encoratjadora de l'I. C. E. de la Universitat de Barcelona i, ben aviat, per la Direcció General d'Ensenyament Universitari i els I. C. E. s. de la Universitat Politècnica de Barcelona i de la Universitat Autònoma de Barcelona, als quals agraïm —així com també a d'altres valuosos companys— totes les aportacions que ens han fet a mans durant la reelaboració de les proves com a conseqüència del resultat de l'estudi estadístic.

5. Obviament, la gravació de tots els alumnes que s'examinaven d'expressió oral era inviable, donada la massificació de l'alumnat i la concentració de la prova en pocs dies.

2. EL PARLANT IDEAL

En el cas de llengües normalitzades, els ensenyants d'aquesta matèria solen ser-ne parlants nadius que han estat escolaritzats en llur llengua, que l'han sentida fer servir en àmbits molt distints i amb totes les variants estilístiques normals, i, a més, tenen experiències viscudes en aquesta llengua amb una amplitud de registres que podem qualificar de satisfactòria.

En el cas del català, l'escolarització d'una majoria dels ensenyants d'aquesta llengua no fou en català. Tampoc no han pogut viure l'ús d'aquesta llengua en molts d'àmbits, fora dels privats, fins fa ben poc. Els mitjans de comunicació de masses, fins fa quatre dies, no presentaven aquesta llengua com a eina normal d'intercanvi lingüístic. Fins i tot avui encara hi ha àmbits lingüístics on l'ús del català és més l'excepció que no la regla. És per això que, en definir el nivell de competència lingüística que presentarà de català oral el professor que ha passat pels cursos de reciclatge, ha calgut fer-ne un perfil una mica ideal.

Una possible definició del nivell que ha de tenir el professor de català en acabar el nivell de Llengua-3 del Reciclatge seria «estar en possessió d'una competència comunicativa oral equivalent a la d'un parlant nadiu que hagués estat escolaritzat en català, sense gaires interferències d'altres llengües, amb un grau mitjà de cultura, i que pogués fer ús tant dels registres col·loquials com dels registres cultes de la llengua».

Aquesta definició té una sèrie d'implícacions que convé explicitar; és un nivell de llengua que pressuposa del parlant que:

- a) Està familiaritzat amb el català científic i literari més general.
- b) És capaç d'utilitzar la terminologia adequada als temes suscitats i que li són a l'abast pel seu nivell de cultura.
- c) Té un domini adequat de la llengua per fer front a les noves i diverses situacions en què es troba com a parlant ordinari d'aquesta llengua.
- d) Pot discernir el que són variants locals i el que són variants més generalitzades i pot ensenyar-les com a tals als seus alumnes.

És per això que el futur docent ha de tenir un domini de la llengua d'acord amb els aspectes formals d'aquesta:

- a) Domini de l'aspecte fonològic estàndard que li correspon territorialment.
- b) Domini de l'aspecte morfològic de la llengua estàndard.
- c) Domini de l'aspecte entonatiu de la llengua amb la possibilitat de fer ús de les formes col·loquials i de les més formals i neutres.
- d) Domini del vocabulari tenint en compte l'adequació de les paraules emprades als temes tractats, seguint els límits dels camps semàntics i dels graus de generalització adequats, utilitzant expressions i frases fetes sense caure en «pintoresquismes» i «genialitats», amb un domini de formació de paraules mitjançant afixos, paraules compostes i altres mecanismes com el de nominalització, i finalment amb un ús de la llengua que correspongui al català, i on ni la presència de paraules externes ni la freqüència d'ús de mots propis deixi palesa una interferència accentuada d'una llengua aliena.
- e) Domini de les estructures sintàctiques de la llengua donant preferència a l'ús d'estructures més simples en la llengua oral.

Ha de saber utilitzar la llengua segons les convencions de tipus social que fan que les expressions siguin adequades. Aquesta adequació fa referència al sistema formal: ús d'entonacions adequades, ús de la morfologia adequada, ús del vocabulari que el lloc, la persona de l'interlocutor i el paper que desenvolupa el parlant exigeixen. També cal considerar l'adequació de contingut. Aquí és cert que

el paper de les convencions socials juga una basa forta però ben canviant, com ara: l'elecció de temes, el grau d'aclariment, l'ús de sobreentesos, l'ús de l'el·lipsi i l'elusió significativa. Si aquests elements no es dominen podem tenir un parlant del català amb frases gramaticalment correctes però que no s'adiuen amb l'ús normal que en fan els parlants d'aquesta llengua. És un aspecte en la valoració del qual s'ha d'evitar tot mecanisme automàtic perquè el tarannà de les persones pot fer canviar de forma significativa alguns elements que són poc usuals però que no per això s'han de declarar inadequats.

El futur professor ha de presentar un discurs oral que tingui els elements de cohesió i coherència que es consideren normals en el parlant nadiu. Pel que fa a la cohesió, el candidat ha de presentar un bon domini de tots els mecanismes de referència a altres parts del discurs que ajuden a donar-li un sentit d'unitat i alhora d'economia—domini, per tant, del sistema pronominal, mecanismes anafòrics en general, evitació de mencionar elements per proximitat, bon domini dels mecanismes catafòrics fent al·lusió a parts del discurs que vindran a continuació tot introduint-hi funcions lingüístiques: anunciar un resum, una digressió, una tornada al fil central del discurs, etc.—. També és exigible que el parlant i futur professor de català presenti un ús de la llengua que tingui elements de continuïtat en el significat, progrés en el desenvolupament del discurs, consistència i congruència.

El darrer aspecte de domini de la llengua seria l'habilitat per mantenir la fluïdesa del discurs i la seva eficàcia. Quan el parlar de l'interlocutor s'interromp involuntàriament, aquest intenta reparar aquesta interrupció mitjançant mecanismes o estratègies diverses: la perífrasi és el mecanisme més emprat quan falla la memòria per fornir una paraula que el parlant necessita, o quan es deconeix com es diu una cosa, o quan aquesta se sap en una altra llengua. El candidat ha d'ésser eficaç per superar el col·lapse comunicatiu demanant ajuda al receptor del discurs fent ús de frases del tipus «¿com-ho-dieu-això?»; també ha de saber usar els elements purament fonològics d'expressió de dubte i que serveixen per omplir buits, del tipus «eh, eh» —sense que li sigui permès de fer un ús excessiu del «vull dir», que tan estès era fa uns anys—. Aquests usos de sons han d'ésser els propis del català. També dins d'aquests aspectes d'eficàcia de la comunicació s'han de valorar els mecanismes que presenta el futur professor pel que fa a crear expectació mitjançant l'a-

lentiment del parlar, la baixada en el to de veu o la pujada sobtada per posar-hi èmfasi.

Aquesta descripció dels diferents aspectes de la competència comunicativa exigible no ha de fer perdre de vista el caràcter unitari que presenten ni el grau d'interacció que és exigible que tinguin per tal que es pugui considerar que el candidat presenta un nivell de competència comunicativa adequat a la seva funció docent.

3. CRITERIS D'ELABORACIÓ DE LA PROVA

Quan vam començar a elaborar la prova vam procurar documentar-nos sobre la bibliografia existent i els mètodes i sistemes que es fan servir en qualsevol escola d'idiomes per valorar la llengua oral, i ens vam trobar amb força sorpreses. Existeix molt poc material i el que vam poder consultar comporta la utilització del laboratori, material audiovisual, correccions amb plantilla, gravacions, etc... Tot i que és una manera segura i objectiva avaluar una conversa gravada, o escoltar un text i interpretar-lo, també és cert que això comporta molt de temps i despeses.

Aquesta prova s'havia d'aplicar massivament. I per a això calia una estructura àgil, flexible i, alhora, econòmica, però sense perdre el nord de l'objectivitat.

Intentar coordinar tots aquests aspectes en una prova ens va dur a una estructura de doble avaluació: per una banda els aspectes globals de la comunicació i per l'altra els puntuals de la llengua.

Així doncs, vam desglossar els *aspectes globals* objectivables de la competència oral en cinc punts avaluables, tal com consta en el capítol 4.2.

D'aspectes puntuals de la llengua en van sortir quaranta-set. Tots aquests són el reflex del buidat de la normativa després de seleccionar els que vam creure amb incidència i freqüència suficient en la parla per ser discriminators. La puntuació, baremació i elecció d'aquests ítems es va fer experimentant-los amb grups de persones voluntàries, de diferents nivells de domini de la llengua, que es van sotmetre un o més cops a la prova per tal d'assegurar-ne la comprovació i coherència.

El posterior tractament informàtic dels resultats de l'aplicació massiva ens digué quines modificacions calia fer en la puntuació i quins ítems eren realment discriminatoris.

La prova, estructurada en doble procés, és un entreteixinat dels dos aspectes, el global i el puntual, cadascun dels quals per separat és una visió parcial de l'expressió avaluada, però que en conjunt es complementen i deixen constància del que s'ha fet.

Creiem que aquesta estructura permet que, en el curt espai de temps que dura el contacte entre l'alumne i l'equip avaluador, s'estableixin les condicions necessàries per tal que el discurs escoltat sigui avaluat doblement. Aquesta doble avaluació evita que l'alumne que més fluïdesa, més habilitat, més domini de la llengua té, vegi minvat el seu reconeixement perquè té més possibilitats de cometre errors que aquell que s'expressa amb estructures elementals, simples i sense risc, que palesen un domini global deficitari però puntualment correcte. Aconsegueix també eliminar, en la mesura que això és possible, els efectes subjectius que produeixen sobre els examinadors les qualitats aparents de l'alumne, obligant-los a concretar aquesta impressió global.

Així doncs, la proposta és que el tribunal el formin dues persones que hagin assolit el coneixement del funcionament de la prova i en reconguin la validesa. Cada membre avalua separatament i alhora un dels dos aspectes (el puntual i el global), dels quals sortirà el total de la prova.

Aquest doble sistema d'avaluació permet que els dos professors, en l'espai màxim de deu minuts, puguin desenvolupar la totalitat de la prova.

Hi ha un altre aspecte que considerem interessant: La prova serveix per determinar el nivell d'habilitat comunicativa de l'alumne en el moment que s'examina. Basant-nos en aquest criteri hem establert una baremació gradual que permet d'una sola aplicació, i sense petició expressa, avaluar l'alumne respecte a tots els nivells.

Si hi afegim el fet que en una sessió de deu minuts dos professors poden avaluar objectivament els tres nivells de llengua oral, deixant constància escrita de les incidències, estarem d'acord que ens trobem davant d'una eina econòmica i de moltes possibilitats per les conseqüències estadístiques i pedagògiques que se'n poden extreure.

4. DESCRIPCIÓ DE LA PROVA

4.1. DOBLE AVALUACIÓ

La prova consta de quatre apartats:

- a) Entrevista.
- b) Situació.
- c) Explicació guiada.
- d) Lectura en veu alta.

Hi participen dos examinadors que hauran tingut una preparació prèvia per tal d'unificar criteris i familiaritzar-se amb el funcionament de la prova.

Un d'ells actua com a interlocutor i, mentre l'alumne parla, va considerant la seva competència comunicativa per reflectir-la, en acabar la prova, a l'Annex 1, on es valoren la complexitat, l'exactitud, l'adequació, la velocitat, l'extensió, la repetició, la independència i la iniciativa, i on es té en compte la capacitat de llegir en veu alta.

L'altre examinador no intervé necessàriament en la conversa. Anota les particularitats de l'alumne en els aspectes fonològics, morfològics, lèxics i sintàctics, per a la qual cosa utilitza l'Annex 2, on figuren 47 ítems representatius dels principals possibles errors dels catalanoparlants i dels que tenen el català com a segona llengua. A cada requadre hi ha un exemple i un espai en blanc perquè l'examinador hi marqui amb un senyal cada error del mateix tipus que cometi l'alumne. A l'apartat de fonologia només cal que hi figuri un senyal a cada requadre, la qual cosa significarà que l'error s'ha comès sistemàticament.

4.2. AVALUACIÓ GLOBAL (ANNEX 1)

Té la finalitat que l'actuació de l'alumne no sigui avaluada de forma purament analítica, segons uns paràmetres que surten del fet de tenir una situació de llengües en contacte amb totes les interferències corresponents. És un intent de donar uns criteris aproximatiu que facin que el professor hagi de concretar la seva impressió global.

La *complexitat* fa referència a l'habilitat de l'alumne per utilitzar estils, camps semàntics i arguments relacionats diversos quan tracta un tema. L'*amplitud* fa referència a la varietat de funcions lingüístiques i tons que pot adoptar l'alumne amb un nombre limitat de formes lingüístiques. La *flexibilitat* és el grau d'adaptabilitat de l'alumne a les novetats i als canvis de to o d'intencionalitat que presenti l'interlocutor.

L'*exactitud* fa referència al grau de precisió amb què l'alumne utilitza el sistema de la llengua, tant en els nivells d'ús com en els d'utilització. També es refereix a la precisió de la informació tal com l'entén o la comunica l'alumne. L'*adequació* fa referència al grau de coincidència entre l'actuació de l'alumne i el que esperen els parlants nadius d'aquesta llengua, en termes d'estil i registre, en una situació determinada.

La *velocitat* i l'*extensió* fan referència al fet que les expressions que utilitza l'alumne no semblin, a l'entrevistador, diferents de les que utilitzaria un parlant mitjà d'aquesta llengua pel que fa a aquests dos aspectes. El *dubte* fa referència al grau de retard i al nombre de vegades que dubta l'alumne per dur a terme la seva actuació lingüística.

La *repetició* fa referència a la freqüència amb què l'alumne necessita repetir el que diu o amb què demana a l'interlocutor de repetir una expressió. La *independència* i la *iniciativa* fan referència a l'autonomia de l'alumne respecte a l'interlocutor a l'hora de desenvolupar el seu discurs de forma coherent i explícita.

La *capacitat de llegir en veu alta* no és considerada com una habilitat més del parlant d'una llengua, sinó com una habilitat específica i necessària per a persones que molt probablement es dedicaran a la docència.

4.3. AVALUACIÓ PUNTUAL (ANNEX 2)

A continuació s'especifica el significat de cada ítem i el grau d'importància de cadascun d'ells. Cal tenir en compte que els errors van jerarquititzats en *lleus* i *greus* segons el nivell.

	No és error en aquest nivell
	És lleu en aquest nivell
	És greu en aquest nivell

Cal remarcar que després de tres o quatre sessions d'exàmens i havent constatat l'elevat nombre d'alumnes de Llengua-3 que podien suspendre la prova per l'apartat de Lèxic, es va decidir modificar-ne la puntuació i descomptar dos punts per errada a tots els nivells. Aquesta mesura va ser un recurs d'urgència que calgué decidir i aprovar en un espai mínim de temps, ja que les proves continuaven i no se'n podia interrompre la periodicitat establerta.

El fet que l'antiga puntuació incidís majoritàriament en els resultats dels alumnes de Llengua-3 és degut al mínim exigible de cada apartat en aquest nivell: tres vulgarismes significaven un suspens encara que la puntuació dels altres apartats fos òptima. No cal dir que els resultats dels suspesos segons el criteri inicial van ser modificats d'acord amb el nou sistema.

La solució adoptada, tot i que va equilibrar els resultats, no era, però, una forma d'avaluació racional, ja que hauria calgut jerarquitzar els errors d'una manera lògica i raonada, cosa que s'ha dut a terme posteriorment.

FONOLOGIA

1 2 3

1. [dormíes] — El domini dels processos de neutralització vocàlica: pas de *o* àtona a [u] i de *a* i *e* àtones a [ə] ([káfo], [portà], [màre], [pendrèm]).

2. [káysa] — La pronunció correcta de les fricatives palatals /j/ i /ʃ/ ([káysa], [déysa], [róya], [plúya], [rótja], [plútja]).

3. [fún] — La pronunciació clara i correcta de les consonants finals de paraula /m/, /p/, /λ/, i dels grups consonàntics /ps/, /ts/, /ks/, /rp/, /rk/, i /nk/ ([fún], [əmpèn], [plás], [blán], [másim]).

4. [əl òmə] — Produir les elisions vocàliques normals, sobretot les representades gràficament mitjançant apòstrofs o contraccions (*el home*, *per els camins*, *la hora*, *de un lloc*, *me ha vist*).

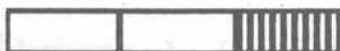
5. [barsalóna] — La correcta articulació de la vocal neutra, [ə]: no pronunciada com a [a] ([pórtas], [baɾaða]).
6. [sets] — La pronunciació sonora de les fricatives /z/ i /ʒ/ ([kásə], [pésə], [róʃə], [plúʃə]).
7. [klár] — L'elisió de la /r/ anomenada «muda» ([ənár], [kəlór]).
8. [sen áps] — La sensibilització de consonants finals de paraula que normalment serien mudes (*aquest informe, amb oli, cent anys, Sant Esteve, fer-la, fent-ho*).
9. [əls òməs] — Pronunciació sonora de les fricatives i afriques finals de paraula quan la paraula en qüestió va seguida d'un mot començat en vocal (*els homes, pas estret, baf horrible, peix a la planxa, vaig arribar, complex estúpid*).
10. [métʃə] — L'articulació sonora de l'africada /dʒ/ ([métʃə], [mitʃóns]).
11. [tʃuká] — L'articulació fricativa de la palatal /j/ inicial de mot ([tʃərá], [tʃukulátə]).

12. [k βáy] — La correcta pronunciació de la lateral palatal /λ/ ([báy], [yárk]).

13. [l] castellà — L'articulació velaritzada de la [l] (no s'admet la pronúncia d'aquesta consonant pròpia del castellà i del francès).

MORFOLOGIA

1. (el calor) — L'aplicació correcta del gènere i nombre en els substantius (el postre, la pebre, els Nadals...).

2. (los pares) — L'ús correcte de l'article masculí (los nois...).

3. (les dos) — Flexionar correctament els adjectius d'una o de dues terminacions (una camisa gris, una flor diferenta, una nota iguala...).

4. (me veu) — L'ús correcte de les formes reforçades dels pronoms febles (se pensa, què te passa...).

5. (portessi) — La no utilització de formes verbals atribuïbles a la influència del castellà (vingues-si, estúdio, canvia).

6. (lo que) — La substitució correcta del «lo» neutre castellà en els casos i expressions d'abstracció, inconcreció, intensificació, locucions, dites i frases fetes (lo millor, lo bo, de lo contrari, lo freda que és, passi lo que passi...).

7. (consenteixo) — La no utilització de formes verbals usades col·loquialment no admeses normativament (coneixo, vengut, molgut, sapiguer, fagi).

8. (prou) — L'ús dels quantitatius amb llur flexió correcta (masses patates, forces cançons).

9. (promet-e'm) — L'ús i pronúncia correctes dels pronoms enclítics amb el verb (portà'ns-e, coneixe'ls...).

LÈXIC

1 2 3

1. (jamó) — La no utilització de fórmules no utilitzades en el català col·loquial (colgar per penjar, jamó per pernil).

2. (bueno) — La no utilització de barbarismes usats en el català col·loquial: (bueno, pues, desde luego, algo, bolso, adelantar, atrassar...).

3. (barco) — La no utilització de castellanismes molt corrents en català: (apretar, barco, silló, medir, quarto...).

4. (solsament) — La no utilització de vulgarismes com: (allavores, solsament, gabinet, dingú, casi...).

— S'admet a tots nivells l'ús de mots l'acceptabilitat dels quals està en discussió: (entregar, cuidar, quadro, silló, tamany).

SINTAXI

	1	2	3
1. (+ en/hi — en/hi) — L'ús correcte dels pronoms febles <i>en hi</i> (no en tinc feina, no vol anar, tinc llapis vermells i també tinc negres...).			
2. (se'l donaré) — L'ús correcte del pronom feble <i>es</i> (se'l vaig donar, s'ho vaig dir, se les vendrem).			
3. (dir-lis) — La no utilització de <i>lis</i> (lis donaré, vull dir-lis).			
4. (avui vaig fer) — L'ús correcte del pretèrit perfet i del pretèrit indefinit (aquest matí vaig fer...).			
5. (en tinc grocs) — La no supressió de la preposició <i>de</i> en en partitius (en tinc petits i en tinc grans, escric amb un llapis blau i un negre...).			

6. (lo/ho) — L'ús correcte dels pronoms febles *lo*, *ho* (això, vaig dir-lo, el llibre vaig comprar-ho, ho que més em preocupa...).
7. (li/el/la) — L'ús correcte dels pronoms febles *el*, *li* (l'agafo la mà...).
8. (es cau) — Discriminació entre verbs pronominals i no pronominals (es cau, es puja a, es calla, es marxa).
9. (res/gens) — L'ús correcte de *gens* i *res* (aquest paquet no pesa res).
10. (tinc que) — L'ús correcte de les perífrasis d'obligació (tenir que, haver-hi que, ser precís).
11. (serien les 8) — L'ús correcte de les perífrasis de probabilitat (quina hora serà ara? serien les 3).
12. (no, no està a casa) — L'ús correcte de *ser*, *estar* i *haver-hi* seguits de circumstancials i adjectius (no participis) (que està a casa en Pere? No, no està).

13. (pèr la nit) — Usar les preposicions adients als casos (olor a colònia, per la nit, res que fer, poc a poc...).
14. (enrecordar) — No adjudicació de *en* en verbs com: (enrecordar, enburlar, enriure's...).
15. (del *que* per *qual*) — L'ús incorrecte de: article + *que* (el llibre del *que* em parles...).
16. (doncs) — L'ús correcte de les conjuncions i locucions conjuntives (tota vegada *que* —causal—, amb tal *que*...).
17. (vaig a dir-vos) — L'ús correcte de les perifrasis d'imminència (ara vaig a dir-vos...).
18. (estimem a) — La supressió de *a* davant OD en els casos normatius (veuen a molta gent).
19. (el fet de *que*) — Canvi i caiguda de preposicions (el fet de *que*, consisteix en córrer).
20. (no hagués vingut) — L'ús correcte del condicional compost (potser no hagués vingut).

21. (hi han noies) — L'ús corre-
cte de *haver-hi* sense concor-
dar (hi han persones).

--	--	--

4.4. AVALUACIÓ DE LA PROVA

La valoració del apartats de la prova és la següent:

— Habilitat comunicativa global	20
— Fonètica	20
— Morfologia	20
— Sintaxi	20
— Lèxic	20
	100

Es considera que per aprovar cadascun dels tres nivells, cal una puntuació total mínima de 50 punts, dels quals 6 com a mínim, en el cas de Llengua-1, o 10 com a mínim, en el cas de Llengua-2 i Llengua-3, s'han d'obtenir a l'apartat d'habilitat comunicativa global (Annex 1). A més, per aprovar Llengua-3 cal obtenir aquesta puntuació mínima de 10 punts també als altres quatre apartats. Aquesta darrera condició s'afegeix, en el cas de Llengua-3, per tal d'evitar un coneixement descompensat dels diversos apartats lingüístics.

4.5. INSTRUCCIONS PER A L'ÚS DE L'ANNEX 1

Per a cada un dels cinc conceptes en què es divideix la valoració de l'habilitat comunicativa global, s'encercla el nombre (del 4 al 0) que correspon a l'actuació de l'alumne (de *nadiu/expert* a *deficient*). La suma d'aquests cinc nombres, que oscil·la entre 0 i 20, és la puntuació total de l'apartat d'habilitat comunicativa global.

La puntuació obtinguda en aquest apartat de la prova és única (és vàlida tant per a Llengua-1, com per a Llengua-2 i Llengua-3)

i se sumarà amb la puntuació dels altres quatre apartats de què consta la prova oral per obtenir la puntuació total.

4.6. INSTRUCCIONS PER A L'ÚS DE L'ANNEX 2

Cada una de les caselles correspon a un tipus de faltes. S'haurà de posar una creu cada vegada que l'alumne s'equivoqui en el sentit recollit en aquests ítems, llevat del cas de l'apartat de fonologia, en el qual només es posarà una creu a les faltes o errors que es detectin, d'una manera sistemàtica.

Per a l'avaluació del quadre es procedirà de la forma següent:

- Es multipliquen totes les X que apareixen en els requadres per la xifra que per a cada nivell de Llengua s'indica a la part inferior del requadre; se sumen tots els productes d'un mateix apartat i la suma es resta de 20, amb la qual cosa s'obté la puntuació de l'apartat per al nivell de Llengua de què es tracti. En cas d'obtenir un resultat negatiu es puntuarà l'apartat amb 0 punts.
- Finalment, a la part inferior de l'Annex 1 es recollirà la puntuació *total* obtinguda i les observacions i opinions del professor; tenint en compte ambdues valoracions es determinarà la qualificació de l'alumne. Cal tenir present que un alumne de Llengua-1 o de Llengua-2 pot aprovar un nivell de llengua oral superior a aquell al qual es presenta.

Nota. La graella recull, només, tipus d'errors. No cal, doncs, considerar la repetició del mateix error (no tipus d'error) com a falta acumulable. Per exemple: «sombbrero» es compta només un sol cop.

Quan un tipus d'error es produeix en un mateix lexema es compta una sola vegada; sinó, serà error acumulable.

5. APLICACIÓ DE LA PROVA

5.1. ASPECTES ORGANITZATIUS

El desenvolupament de la prova comença, indirectament, amb l'organització de la quantitat d'alumnes que hauran de ser examinats per cada tribunal. Per sessió, cal que no sobrepassin el nombre de vint i que aquest tribunal pugui fer una pausa d'un quart d'hora cap a la meitat del temps.

Convé disposar d'una sala aïllada dels alumnes convocats, amb espai suficient perquè hi càpiguen el tribunal, l'alumne que s'examina i un parell més en fase de preparació de la prova, de tal manera que no hi hagi interferències amb l'alumne que s'examina.

5.2. DESENVOLUPAMENT DE LA PROVA

- L'alumne és cridat deu minuts abans de l'entrevista i se li lliura el guió per a la situació, les directrius per a l'explicació guiada i el text que ha de llegir en veu alta (vegeu Annex 3: Models d'aquests tres documents). L'alumne té dret a deu minuts per a preparar la prova.
- D'acord amb els models de les proves, l'entrevista tracta de temes personals i quotidians. (L'alumne ha d'entendre alguna pregunta de llenguatge figurat). En alguns casos, s'insisteix amb detall sobre els llocs on hagi viscut per tal de determinar si algun tret és d'origen dialectal o és d'interferència lingüística. El professor que fa les anotacions, pot intervenir amb alguna pregunta

o demanant alguna precisió. La duració de l'entrevista és de tres minuts aproximadament.

- *La situació* és basada en un fet quotidià, lleugerament conflictiu, i seguint el guió que tant l'alumne com el professor tenen present. El guió no porta les paraules exactes que els interlocutors han de dir; només porta les indicacions de les intervencions amb un lleuger resum del contingut. El que es vol és que el guió serveixi de fil conductor però que els interlocutors s'expressin de la forma més real possible. Cal que l'entrevistador tingui flexibilitat si l'alumne fuig del guió però aconsegueix actuar adequadament a la situació. Duració aproximada: dos minuts.
- *L'explicació guiada*. L'alumne parla del tema que li proposa l'examinador mitjançant el full corresponent.
- *Lectura en veu alta*. L'alumne llegeix en veu alta un text que ha pogut preparar abans. Els textos a llegir són de caràcter literari i d'una certa complexitat. Aquests textos tenen, aproximadament, unes cent paraules.

5.3. PARTICULARITATS D'ACTUACIÓ

El professor que fa d'interlocutor principal de l'alumne (entrevistador) administra les quatre parts de la prova procurant que aquesta no excedeixi els deu minuts, sense pressionar, però, l'alumne per fer-lo anar més de pressa.

Mentre l'alumne parla, el professor que l'entrevista pot prendre notes tant positives com negatives, per poder puntuar els aspectes més globals de l'actuació de l'alumne (Annex 1).

L'altre professor, que fa les anotacions a l'Annex 2, ha de:

- Tenir esment dels 47 ítems que s'han considerat com a errors previsibles de fonologia, morfologia, lèxic i sintaxi.
- Decidir de quina manera qualsevol error ha d'ésser encabit en una de les categories abans esmentades.
- Decidir si algun tret és d'origen dialectal o d'interferència lingüística.
- Decidir si un error comès per l'alumne en el camp fonètic és esporàdic o és un defecte constant, i per tant convé puntuar-lo com a error.

- Considerar vàlida l'autocorrecció del candidat.
- Etc.

Els dos professors que formen l'equip avaluador han d'estar molt familiaritzats amb el mecanisme de la prova i han de tenir una preparació prèvia.

Hauran d'ésser particularment FLEXIBLES en la seva actuació, i han de procurar crear un clima el més relaxat possible en el moment de la prova.

Es convenient que un cop s'hagi examinat un alumne es puntuï immediatament a l'Annex 1 per tal de poder reflectir millor la impressió que n'han tret els professors.

6. EXPERIMENTACIÓ DE L'EINA D'AVALUACIÓ DISSENYADA

Un cop confeccionada la prova i abans d'aplicar-la oficialment, va ser utilitzada per avaluar un grup d'alumnes de nivell C, sense que aquest fet incidís en absolut en cap aspecte qualificatiu del curs que seguien. L'examen es va efectuar comptant amb l'assistència del professor de curs; la seva opinió sobre els diferents casos va ser un bon punt d'orientació.

També es va aplicar de manera experimental a persones conegudes, de diversos nivells de parla, que van accedir amablement a sotmetre's a la prova i en van permetre l'enregistrament. Com que es van utilitzar diferents models de prova en les mateixes persones i el resultat van coincidir, vam creure que el material obtingut era un bon punt de referència des d'on es podien fixar els llistons d'avaluació amb un mínim marge d'error.

Hauria estat avantatjós poder ampliar el període d'experimentació per a un millor ajustament de l'eina. Necessitats pràctiques de l'administració van condicionar aquesta fase, per tal com calia atènyer-se necessàriament a un calendari establert per a l'aplicació oficial de la prova.

Els enregistraments van ser un bon ajut en les reunions per a la preparació dels professors examinadors; els van utilitzar per aversar-se a escoltar atentament i localitzar amb rapidesa els casos avaluable, com també per unificar criteris i decidir sobre determinats aspectes en què cal adoptar una certa flexibilitat.

A fi d'obtenir un assessorament o un judici orientatiu pel que fa als criteris d'avaluació fixats, se n'ha demanat l'opinió a T. Cabré, J. Rafel i J. Solà.

Les seves respostes es poden resumir dient que:

- T. Cabré troba curt el temps dedicat a la prova, que qualifica de completa, clara i sistemàtica. Aconsella flexibilitat pel que fa a l'acceptació de mots complexos no incorporats als reculls lexicogràfics però construïts correctament segons les estructures de la llengua.
- J. Rafel creu que caldria distingir els aspectes propis i exclusius de la llengua parlada d'aquells altres aspectes en què es manifesten alhora les aptituds orals i les de la llengua escrita.
- J. Solà aconsella, en general, més benignitat, i proposa aclairiments, supressions i addicions en alguns apartats de sintaxi. També recomana més informació complementària per als professors avaluadors.

Posteriorment a l'aplicació de la prova, es va passar una enquesta als examinadors.

Les opinions foren generalment favorables i els suggeriments que es van fer poden ser tinguts en compte:

- Puntuació orientativa del professor de curs.
- Addició de casos i d'exemples.
- Reconsideració de la utilitat de la «Situació».
- Durada *exacta*, igual per a cada alumne.

Per part dels alumnes la prova ha estat qualificada de seriosa i una mica difícil, però justa.

7. ESTUDI ESTADÍSTIC DE LES PROVES

7.1. OBJECTIU DE L'ESTUDI ESTADÍSTIC

Després de l'aplicació d'aquestes proves d'expressió oral als alumnes de Reciclatge a la fi dels curs 1984-1985, es va considerar convenient de dur a terme un estudi estadístic dels resultats d'aquesta aplicació a partir d'una mostra reduïda d'individus triats a l'atzar amb garanties suficients de ser representativa de la totalitat dels alumnes examinats. L'objectiu d'aquest estudi era de fornir indicadors de consistència interna de cada prova i entre proves (és a dir, per saber si els continguts avaluats a cada prova i en el conjunt de les cinc proves eren homogenis), i també indicadors de discriminació dels ítems respecte als subgrups de subjectes que constitueixen els diferents nivells de llengua catalana de Reciclatge (és a dir, per saber si la dificultat de cada ítem era més gran en els nivells més baixos que en els més alts). Aquests indicadors tenen la finalitat d'aportar criteris objectius per poder decidir quins dels ítems de les proves no són adequats per avaluar l'expressió oral en català i, per tant, convindria eliminar o, si més no, modificar.

Tanmateix, a l'hora de valorar els resultats de l'estudi estadístic cal tenir molt en compte la naturalesa de la prova estudiada. Aquesta és una *prova referida a criteris*, ja que és una prova de nivell on s'han fixat prèviament els continguts mínims que cal assolir per passar-la. L'estudi estadístic realitzat, en canvi, és plenament vàlid per a una *prova referida a un grup normatiu*, en la qual el coneixement que el grup estudiat té de la matèria avaluada es pren com a norma per classificar altres subjectes en posteriors aplicacions de la prova.

És lògic que, estrictament, una prova que té com a objectiu principal avaluar els coneixements d'una matèria per determinar si s'ha assolit un nivell mínim que permeti de passar al curs superior o de rebre un títol acreditatiu del nivell superat no pugui tenir com a criteri el nivell de coneixement de la població examinada: aquest pot molt fàcilment no coincidir amb el nivell que *a priori* es considera exigible per superar un determinat curs. Aquest és un fet que cal tenir molt present a l'hora de valorar els resultats de l'estudi estadístic, ja que, si un ítem determinat es mostra poc vàlid segons els criteris adoptats a l'estudi, no cal inferir-ne necessàriament que calgui eliminar-lo perquè pot tractar-se d'un contingut que es consideri exigible per molt que en el grup normatiu sobre el qual es basa l'estudi no hagi resultat discriminatiu. Per posar-ne un exemple concret, l'ítem 10 de la prova de sintaxi («tinc que», que es refereix a les perífrasis d'obligació) es mostra poc discriminatiu i poc relacionat amb el resultat global de la prova, cosa que teòricament aconsellaria de revisar-lo o d'eliminar-lo. Ara bé, qualsevol professor de català estarà d'acord que és un aspecte de la sintaxi sobre el qual s'insisteix sovint en les classes i que, per tant, cal tenir en compte per valorar el coneixement global de la llengua, encara que en l'aplicació de la prova resulti que el fet de respondre correctament o incorrectament aquest ítem tingui poc a veure amb el nivell al qual està matriculat l'alumne o amb el resultat que obtingui del conjunt de la prova concreta de sintaxi.

Ha de quedar clar, doncs, que la norma no es fixa democràticament (si no, potser hauríem d'acceptar formes com «se'l donaré», «dir-lis», «tinc que», etc.). Això no vol dir que no s'hagi de fer cas dels resultats de l'estudi estadístic en una remodelació de la prova, sinó que se n'ha de fer tant de cas com es pugui sempre que no desvirtui la naturalesa de la prova.

7.2. CARACTERÍSTIQUES DE LA MOSTRA OBJECTE DE L'ESTUDI

La mostra d'alumnes examinats, sobre la qual es basa l'estudi estadístic, consta de 235 alumnes triats aleatòriament sobre el conjunt d'alumnes de l'I. C. E. de la Universitat de Barcelona que es van presentar a les proves d'expressió oral a la fi del curs 1984-1985. A efectes de l'estudi estadístic la mostra se subdividia en 8 grups, d'acord amb les variables «tipus de matrícula» (lliure o oficial) i

«nivell» (nivell C, Llengua-1, Llengua-2 i Llengua-3). Quan un subjecte estava matriculat a més d'un nivell es tenia en compte únicament el nivell més alt al qual estava matriculat. Pel fet que la mostra s'obtingués aleatòriament i no es tinguessin en compte els vuit grups que n'havien de sortir, alguns d'aquests grups van resultar poc representats, cosa que fa que la interpretació de les diferències estadístiques entre aquests grups poc nombrosos i la resta de grups s'hagi de fer amb força cura. A continuació presentem el nombre d'alumnes amb què és representat cada grup:

<i>Grup</i>	<i>Nombre d'alumnes</i>
Oficial nivell C	13
Oficial Llengua-1	55
Oficial Llengua-2	34
Oficial Llengua-3	26
Lliure nivell C	4
Lliure Llengua-1	6
Lliure Llengua-2	48
Lliure Llengua-3	40
No consta	9

7.3. RESULTATS DE L'ESTUDI

El primer resultat que podem donar d'aquest estudi estadístic és el del nombre d'alumnes aprovats i suspesos amb indicació de la puntuació que ha obtingut cadascun d'ells tant en el conjunt de les proves com en cada prova específica. Això ens dóna una idea de la distribució dels alumnes en el barem de puntuació. En els histogrames que presentem a continuació, cada símbol O o X representa un subjecte al qual s'ha aplicat la prova, i O indica que el subjecte no ha aprovat el conjunt de la prova i X que l'ha aprovat. En el cas de les proves puntuals, les puntuacions s'agrupen en intervals de dos punts, i en l'histograma referit al conjunt de les proves les puntuacions s'agrupen en intervals de cinc punts.

Histograma del conjunt de les proves

Mitjana Desv. est.

No aptes —O
Aptes —X

14,1
11,2

	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55
(a)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(b)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(c)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(d)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(e)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(f)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(g)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(h)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(i)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(j)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(k)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(l)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(m)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(n)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(o)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(p)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(q)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(r)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(s)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(t)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(u)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(v)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(w)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(x)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(y)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88
(z)	0.98	0.97	0.96	0.95	0.94	0.93	0.92	0.91	0.90	0.89	0.88

26	0
31	—
36	—
41	—00
46	—00
51	—00
56	—00
61	—00
66	—00
71	—00
76	—00
81	—00
86	—X
91	—X
96	—X

Histograma de la prova d'habilitat comunicativa global

Mitjana Desv. est.

	No aptes —0	13,9	4,2
	Aptes —X	15,7	3,6
4	—0		
5	—0		
6	—OX		
7	—OXX		
8	—OX		
9	—OXXXXXX		
10	—OXXXXXX		
11	—OXXXX		
12	—OXXXXXX		
13	—OXXXXXX		
14	—OXXXXXX		
15	—OXXXXXX		
16	—OXXXXXX		
17	—OXXXXXX		
18	—OXXXXXX		
19	—OXXXXXX		
20	—OXXXXXX		

Histograma de la prova de morfologia

	Mitjana										Desv. est.				
	No aptes —O										4,2				
	Aptes —X										2,5				
	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55				
6	—00														
8	—00XX														
10	—00X														
12	—000000000XXXXX														
14	—0XXXXXXXXXXX														
16	—0000000000XXXXXX														
18	—000XXXXXX														
20	—00														

Histograma de la prova de lèxic

	No aptes —0 Aptes —X	Mitjana	Desv. est.
0	—000000000000XXXXXX	6,5	5,2
2	—0XXXX		
4	—000000XXXX	8,3	5,0
6	—00XXXXXXX		
8	—000000000000XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		
10	—00XXXXXX		
12	—000XXXXXX		
14	—0		
16	—000000XX		
18	—X		
20	—XXXXXXXXXX		

Histograma de la prova de sintaxi

No aptes —0

Aptes —X

6,0

4,3

11,8

15,7

	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55
--	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

0 -0000XX

000

80

XXXXXXXXXX-00XXXXXXXXXX

XXXXXX
XXXXXX

XXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

[illegible][illegible]

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XX-
XX

Els autors de l'estudi estadístic, després de dur a terme una anàlisi de tots els ítems de les proves —amb l'objectiu de comprovar la força discriminativa de cadascun dels ítems amb referència als diferents subgrups de la mostra— i després d'obtenir indicadors d'homogeneïtat o consistència interna de cadascuna de les proves —interpretables com a coeficients de fiabilitat i també indirectament com a coeficients de validesa—, arriben a les conclusions següents:

1. La prova d'habilitat comunicativa global es mostra com a clarament vàlida en el seu conjunt. Es pot afirmar que aquesta prova és molt adequada com a prova homogènia, que mostra una gran consistència interna entre els seus elements i també que discrimina per nivells els diferents subgrups de la mostra utilitzada.

2. La prova de fonologia requeriria una certa depuració per assolir un nivell adequat d'homogeneïtat i consistència interna. Concretament s'aconsella la substitució dels ítems 8, 11 i 13 i la revisió dels ítems 5, 10 i 12.

3. La prova de morfologia no arriba als nivells d'acceptabilitat definits pels criteris utilitzats. Es recomana de refer la prova mantenint-hi els ítems 3, 6 i 7 i d'augmentar-ne la dificultat global perquè sigui discriminativa entre els diferents nivells de llengua catalana.

4. A la prova de Lèxic són clarament acceptables els ítems 1 i 2 però inacceptables els ítems 3 i 4, ja que discriminen en sentit contrari al que cal entre els diferents nivells: a mesura que baixa el nivell del curs de català disminueix la dificultat d'aquests dos ítems, quan hauria de passar a l'inrevés.

5. La prova de sintaxi no assoleix els nivells exigits pels criteris adoptats a l'estudi. Per a l'elaboració d'una prova nova es consideren plenament acceptables els ítems 1, 6, 7 i 13. Tots els altres s'haurien de revisar o eliminar.

8. VALORACIÓ DE LA PROVA SEGONS ELS SECTORS IMPLICATS

Semblava obvi que el grup de treball tingués cura a saber si la prova gaudia d'acceptació als diversos nivells que hom podia considerar en aquest tipus d'avaluació, bo i tenint en compte que es tractava d'un primer intent d'aplicació d'una eina que volia mesurar, objectivament, el coneixement i domini de l'habilitat comunicativa.

Vam optar, doncs, per una consulta als diversos sectors implicats en l'aplicació de la prova: alumnes, professors de Reciclatge i Administració.

8.1. ALUMNES

El qüestionari que vam passar als diversos grups de Reciclatge era el següent:

1. Has passat la prova oral?

SÍ NO

2. ¿L'actitud dels professors ha influït positivament en el desenvolupament de la prova?

SÍ NO

3. ¿Et sembla que el tribunal disposava de temps suficient per fer-te passar la prova?

SÍ NO

observacions:

4. ¿Trobés que la prova era:

- Massa curta.
- Massa llarga.
- Adequada?

5. ¿Et varen donar oportunitat per demostrar el nivell de llengua que posseeixes?

SÍ NO

6.a) Estàs d'acord amb els diversos apartats de la prova?:

— Entrevista	SÍ	NO
— Comentari	SÍ	NO
— Situació	SÍ	NO
— Lectura	SÍ	NO

6.b) Introduiries alguna modificació en aquests apartats?

SÍ NO

Quines?:

7. Creus que les condicions físiques de la prova són les adients?

SÍ NO

Per què?:

8. ¿Creus que la prova és un instrument vàlid per avaluar la capacitat comunicativa?

SÍ NO

Observacions:

9. Creus que la millor manera d'avaluar la competència oral és mitjançant:

- a) Una entrevista improvisada del candidat amb l'examinador.
- b) L'aplicació d'una prova estructurada dels candidats i examinadors.
- c) Altres opcions:

De les respostes obtingudes, catalogades per nivells —Llengua-1, Llengua-2 i Llengua-3— extraïem les dades següents:

1. Llengua-1... Els enquestats havien passat la prova.
Llengua-2 i Llengua-3... La majoria havien passat la prova.
2. A tots tres nivells la majoria reconeixien que l'actitud dels professors havia influït positivament en el desenvolupament de la prova.
3. La majoria reconeixen que el tribunal disposava de temps suficient per fer passar la prova.
4. La durada de la prova era l'adequada, segons la majoria enquestada a tots els nivells.
5. Si bé la majoria de Llengua-1 i de Llengua-2 creuen que la prova els va oferir la possibilitat de demostrar el nivell que posseïen, la meitat dels alumnes de Llengua-3 enquestats opinen el contrari.

- 6.a) Sobre l'entrevista i el comentari, la majoria hi estan d'acord.

Pel que fa a la *situació* cal fer notar que si bé la majoria la veuen amb bons ulls, hi ha un bon nombre d'alumnes enquestats que no l'han «feta» a l'examen.

- 6.b) Llevat de Llengua-3, en què 1/3 dels alumnes introduiria alguna modificació a la prova, els altres dos nivells, majoritàriament, no n'hi presentarien cap.

En general, les modificacions es podrien resumir en els apartats següents:

- No cal fer lectura.
- Alguns temes són massa abstractes.
- Es podria fer la prova amb el professor del curs i estalviar el comentari i la *situació*.

7. Aquesta qüestió és la que ha merescut més suggeriments, després d'afirmar la majoria —Llengua-1 i Llengua-3— que les condicions per a la realització de les proves no són les adients.

Observaciones que s'hi han fet:

- Massa cua el dia de la prova.
- Sorolls.

- Massificació dels alumnes en una mateixa sala.
- Interferències amb d'altres tribunals de la mateixa sala.

8. A Llengua-1 i Llengua-3 la majoria opinen que la prova és un instrument vàlid per avaluar la capacitat comunicativa, la qual cosa no sembla certa per a la meitat dels alumnes de Llengua-2 enquestats.
9. La major part dels enquestats contesta que la millor manera d'avaluar la competència oral és mitjançant una entrevista improvisada del candidat amb un examinador. Això es referma amb l'opinió d'aquells que a l'apartat 9.c) suggereixen que la prova es faci a classe amb el professor de curs.

El grup de treball omet qualsevol interpretació sobre les opinions de l'alumnat enquestat. Cal tenir en compte, però, que bona part dels desacords sobre la prova prové d'alumnes que diuen que no l'han superada. Sembla ésser que els qui l'han aprovada, majoritàriament, hi estan d'acord.

8.2. PROFESSORS

Hom va passar el qüestionari a un bon nombre de professors —juny de 1985—. Ben pocs el van omplir.

1. Valoració general de la prova:
La majoria creien que la prova era positiva, alguns la van considerar regular i cap no la va veure negativa.
2. El temps mitjà per a la intervenció de l'alumne semblava l'adient, 10-15 minuts.
3. Pel que fa a la valoració respecte de proves anteriors, unànimement les opinions es decantaven per la nova proposta de prova.
4. El grau de dificultat de la prova mereixia, majoritàriament, la qualificació de correcte/adequat, si bé en alguns casos semblava que més aviat era fàcil.

En conjunt, l'opinió comuna tractava la prova de seriosa, en la qual hom veia un intent d'objectivar l'avaluació de la competència oral de l'alumne. No semblava, d'altra banda, que fos coherent plan-

tejar la prova com a eliminatòria, és a dir: que no permetés l'examen de teoria o llengua escrita als alumnes que volguessin presentar-se a l'examen final.

8.3. ADMINISTRACIÓ *

La formació permanent pel que fa a l'aprenentatge o perfeccionament d'una llengua ha de contemplar, si vol estar en la línia més actual del que és la formació d'un professor en aquest camp, un aspecte molt important en la societat d'avui i en el món de l'ensenyament: la comunicació mitjançant l'expressió oral. A través de l'expressió oral els parlants entren en contacte i formen relacions que fan avançar en tots els sectors —familiar, professional, polític...— la societat en conjunt.

Aquest mecanisme comunicatiu, important per ell mateix, esdevé bàsic i indispensable en l'àmbit de l'ensenyament i en tots i cadascun dels processos d'aprenentatge.

Com ja s'ha dit al llarg del treball, hi ha diversos aspectes que cal considerar dins els mots «expressió oral»: capacitat del parlant per a la utilització dels diversos estils i de les diverses funcions del llenguatge, grau de precisió en la utilització del sistema de la llengua, domini dels diferents registres del llenguatge, correcció en els diversos camps (fonològic, morfològic, lèxic, sintàctic), entonació...

Tots aquests aspectes es valoren en la prova oral. La importància o el lloc que al nostre parer ocupa cadascun en relació amb el conjunt, creiem que no és ara motiu fonamental d'atenció. Sí que ho és, en canvi, el fet que s'hagi pogut cobrir el buit que comportava no poder disposar, dins el marc dels cursos de Reciclatge de Català, d'una eina fonamental en el procés d'avaluació de l'expressió oral dels alumnes, és a dir, un model de prova oral complet, estructurat i rigorós. I això és important; i ho és com a mostra d'un seriós treball d'equip —equip que en aquests moments pot respondre del bon funcionament de la prova— i sobretot del fet que la correcta expressió oral comença a ser motiu d'interès per a molts professors que assisteixen als cursos de Reciclatge. Aquest interès, doncs, representa un avenç qualitatiu rellevant. Tots sabem que el

* Aquest apartat ha estat redactat per Núria Machordom, cap de la Secció de Perfeccionament i Reciclatge.

professor, davant l'alumne, és un transmissor de models de comportament, de valoració de les coses... El llenguatge també és un model; és evident, doncs, que cal que sigui correcte.

Així, atès que l'Administració és la responsable de la formació del professorat, ha d'actuar amb el màxim rigor de què és capaç. Pensem que la «prova oral» és un mitjà de treball, mostra d'aquest rigor. Tot allò que no entri en aquest marc forma part ja d'una sèrie d'elements externs, com ara: l'adaptació de la prova als diferents col·lectius, els mitjans amb què es compta per passar-la, les possibilitats tècniques de millora de la mateixa prova i l'elecció del col·lectiu a què va dirigida. En darrer terme, valorar tots aquests elements — importants, d'altra banda, per aconseguir uns bons resultats — és també objectiu del professorat. Cal, doncs, implicar-s'hi. Pensem que aquest és el camí.

9. REFORMULACIÓ DE LA PROVA

A la llum dels resultats de l'estudi estadístic ens hem plantejat una reelaboració de la prova, mantenint-ne els principis i l'estructura general però incorporant-hi els suggeriments que representaven una millora puntual ja sigui perquè contribueixen a l'homogeneïtat i cohesió de la prova, ja sigui perquè la simplifiquen. Un dels criteris que tenim molt en compte per eliminar ítems en aquesta reelaboració de la prova és la freqüència d'error de cada ítem. Hi ha un gran nombre d'ítems de la prova que, segons l'estudi estadístic, no arriben ni al 5 % d'error, és a dir, que serveixen per detectar errors en menys d'un 5 % dels subjectes examinats. Si un ítem, a més de tenir una baixa incidència d'errors, s'havia mostrat poc discriminatiu i poc correlacionat amb la resta de la prova, no hi ha cap motiu per mantenir-lo a la prova, perquè serveix molt poc per mesurar la correcció del llenguatge oral i, a més a més, la mesura molt poc en consonància amb la resta d'ítems.

Aquests dos criteris —el grau de correlació i de discriminació i la incidència d'errors de cada ítem—, juntament amb la importància qualitativa que pot tenir l'aspecte lingüístic que representa un ítem determinat, han servit per destriar els ítems que calia mantenir a la nova prova i els que calia eliminar o incloure en un altre ítem. Així, la reestructuració de la prova d'expressió oral consistiria en el següents canvis:

1. La prova d'habilitat comunicativa global es manté inalterada ja que assoleix perfectament els nivells d'acceptabilitat requerits per l'estudi estadístic.

2. De la prova de fonologia se suprimeixen els ítems 8, 11 i 13, tal com recomanava l'estudi estadístic. Aquests ítems, a més, representaven aspectes lingüístics amb poca incidència d'error, concretament del 8,4 %, del 6,6 % i de l'1,8 % respectivament. Tot i que els autors de l'estudi, d'altra banda, recomanaven la revisió dels ítems 5, 10 i 12, hem decidit de mantenir-los inalterats, en primer lloc, perquè tenien una alta freqüència d'errors —20,8 %, 21,7 % i 18,6 % respectivament—, i, en segon lloc, perquè mesuren aspectes lingüístics d'una representativitat notable —l'articulació correcta de la vocal neutra, la pronúncia de l'africada palatal sonora i la pronúncia de la lateral palatal.

3. A la prova de morfologia es mantenen els ítems 3, 6 i 7, i, a més, malgrat la recomanació de l'estudi d'eliminar tots els ítems excepte aquests tres, s'hi manté l'ítem 5 perquè considerem que representa un aspecte lingüístic que cal mesurar —la interferència del castellà en la morfologia verbal— i perquè té una certa importància pel que fa a la incidència d'errors —7,5 %—, i l'ítem 1 i l'ítem 3 es fonen en un de sol, que mesura tots els problemes de la morfologia nominal —gènere i nombre.

4. A la prova de lèxic, tot i que l'estudi estadístic considera inacceptables els ítems 3 i 4, hem cregut que calia mantenir-hi el 4 perquè, a part que té un índex d'incidència d'errors molt alt —45,6 %—, és l'únic ítem que mesura els vulgarismes lèxics, i, per molt que no serveixi per discriminar entre nivells, creiem que la correcció lèxica no es pot avaluar només a partir dels barbarismes. En canvi, sí que s'ha suprimit l'ítem 3 perquè, deixant de banda el seu escàs poder de discriminació, és molt discutible que s'hagi de penalitzar l'ús de mots com *barco* emprats en certs registres pels mitjans de comunicació de masses, difusors de l'estàndard oral. A més a més, s'hi ha afegit un ítem nou que serveix per mesurar els calcs lèxics del castellà i que té com a títol *donar fàstic*.

5. De la prova de sintaxi se suprimeixen els ítems 8, 9, 14, 15, 20 i 21, i els aspectes lingüístics que mesuraven ja no es tenen en compte enlloc. Es tracta d'aspectes que, a part de ser poc útils estadísticament, o bé tenen una baixa incidència d'errors —com succeeix amb els cinc primers esmentats, amb un 4 %, un 0,4 %, un 3,1 %, un 0,9 % i un 1,8 % respectivament—, o bé és molt discutible que siguin pertinents per mesurar la sintaxi en l'expressió oral —que és el cas de l'ítem 21, que ha rebut la indulgència de diversos gramàtics, entre els quals hi ha Fabra—. D'altra banda, també es pres-

cindeix de l'ítem 10, que mesura la interferència del castellà en les perífrasis d'obligació, ja que es considera inclòs en l'ítem de la prova de lèxic que mesura els calcs lèxics del castellà. A més, els ítems 2, 3 i 7, que avaluen diversos casos d'interferència del castellà en l'expressió de l'objecte indirecte mitjançant pronoms febles, es fonen en un sol ítem; també s'agrupen en un de sol els ítems 4, 11 i 17, que mesuren l'ús correcte de temps i perífrasis verbals; i els ítems 5, 13, 18 i 19 queden aglutinats en un sol ítem que avalua l'ús correcte de les preposicions. L'ítem 12, que és un dels que es consideren revisables, passa a incrementar els casos possible de l'ítem 2 del lèxic. Ja que l'ús del verb *estar* per *ser* (o viceversa) és més un calc lèxic del castellà que no un error de sintaxi, considerem més adequat que aquest aspecte sigui avaluat en l'ítem 2 del lèxic, que recull precisament els calcs lèxics.

6. Els canvis exposats fins aquí que afecten la prova d'expressió oral representen una reducció molt notable en el nombre d'ítems de les proves de fonologia, de morfologia i de sintaxi, sobretot d'aquestes dues, i consisteixen generalment en la simple eliminació d'ítems sense que l'aspecte lingüístic que mesuraven passi a ser mesurat per un altre ítem. La prova de fonologia passa dels 13 ítems originaris a 10; la prova de morfologia passa de tenir-ne 9 a tenir-ne 4; i la prova de sintaxi queda reduïda de 21 a 7. Això vol dir que hi ha molts aspectes lingüístics que es tenien en compte a la prova antiga, però ja no a la prova nova i que, per tant, ja no poden servir per descomptar punts. O sigui que un mateix subjecte examinat amb la prova nova trauria una puntuació més alta que amb la prova antiga perquè en aquesta hi havia més elements per descomptar punts, llevat que s'introdueixi algun mecanisme a la prova nova per compensar aquesta reducció d'elements punitius.

La solució adoptada per resoldre aquests problemes ha estat d'unir els ítems conservats de la prova de morfologia amb els de la prova de sintaxi en un sol bloc de morfosintaxi. Això, però, planteja un nou problema: mentre que abans la prova constava de cinc blocs que es puntuaven de 0 a 20 punts cada un, de manera que el conjunt de la prova tenia una puntuació que oscil·lava entre 0 i 100, amb aquesta reestructuració la prova només té quatre blocs, que, puntuats de 0 a 20, poden donar un màxim de 80 punts. Ara bé, d'una banda, com que els 11 ítems de la prova de morfosintaxi tenen en general una alta incidència d'errors, no sembla possible de reduir la puntuació global del bloc a 20 punts a partir dels 40 que tenia a la

prova antiga (20 per a morfologia i 20 per a sintaxi) sense provocar una forta disminució de les puntuacions possibles; d'altra banda, es va demostrar que el bloc de lèxic, en la seva formulació original, resultava excessivament penalitzat, per la qual cosa es van adoptar solucions provisionals que assuaugessin la duresa del bloc. Per això, la puntuació màxima dels blocs de morfosintaxi i de lèxic queda fixada en trenta punts. Això permet que no es modifiqui la puntuació mínima per aprovar la prova d'expressió oral, que continua essent de 50, amb un mínim de 6 punts al bloc d'habilitat comunicativa global a Llengua-1, amb un mínim de 10 punts en aquest bloc a Llengua-2, i a Llengua-3 amb un mínim de la meitat dels punts de cada bloc, que, amb la prova nova, vol dir 10 punts als blocs d'habilitat comunicativa global i de fonologia i 16 punts als blocs de morfosintaxi i de lèxic. Pel que fa a Llengua-2, es considera oportú de fixar uns mínims en els blocs de l'Annex 2: 6 punts a fonologia, i 10 punts tant a lèxic com a morfosintaxi (vegeu Annex 5).

A continuació vegeu els ítems de l'Annex 4 tal com quedarien després d'incorporar-hi les modificacions proposades.

1 2 3

1. (jamó) — La no utilització de formes no usades en el català col·loquial (desnú per despullat, jamó per pernil) i de mots no catalans (o sea, porque, ningún...).

2. (donar fàstic) — La no utilització de calcs d'altres llengües (vernissar per envernissar, donar pena per fer pena, més bé per més aviat, de quan en quan per de tant en tant...), l'ús correcte de les perífrasis d'obligació (tenir que, haver-hi que, ser precis...) i l'ús correcte de ser i estar seguits de circumstancial i adjectius (no participis). (Que està a casa? No, no està. El sopar està bo.)

3. (bueno) — La no utilització de barbarismes usats en el català col·loquial (bueno, pues, desde luego, algo, bolso, adelantar, pleit, plaç, además, rellenar, antes...).

4. (solsament) — La no utilització de vulgarismes (allavores, solsament, gabinet, dingú, casi, col·legit, aixins, aixòs...).

— S'admeten a tots els nivells els mots l'acceptabilitat dels quals està en discussió: entregar, cuidar, quadro, barco, silló, tamany...

MORFOSINTAXI

1 2 3

1. (+en/hi -en/hi) — L'ús correcte dels pronoms febles *en*, *hi* (no en tinc feina no vol anar, tinc llapis vermells i també tinc negres...).

2. (li/el/la) — L'ús correcte de les formes pronominals corresponents a l'OD determinat i a l'OI (l'agafo la mà, vull dir-lis, se les vendrem...).

3. (lo/ho) — L'ús correcte dels pronoms febles *lo*, *ho* (això, vaig dir-lo; el llibre, vaig comprar-ho; ho que més em preocupa...).

4. (el calor) — L'aplicació correcta del gènere i del nombre en els substantius i adjectius (el postre, la pebra, uns textos, flor diferenta, nota iguala, compte bancària...).

5. (serien les vuit) — L'ús correcte del pretèrit perfet, del pretèrit indefinit i de les perífrasis de probabilitat (aquest matí vaig fer, quina hora serà, ara?, serien les tres...)

6. (portessi) — La no utilització de formes verbals atribuïbles a la influència del castellà (vinguessi, estúdio, canvia, perteneix, garantitza...).
7. (consenteixo) — La no utilització de formes verbals usades col·loquialment i no admeses a la normativa (conei-xo, vengut, molgut, sapiguer, fagi...).
8. (lo que) — La substitució correcta del *lo* neutre castellà en els casos i expressions d'abstracció, inconcreció, intensificació, locucions, dites i frases fetes (lo millor, lo bo, de lo contrari, lo freda que és, passi lo que passi...).
9. (per la nit) — L'ús correcte de les preposicions: canvi, caiguda, supressió, etc. (en tinc grocs, poc a poc, olor a colònia, m'adono de que, diferent a...).
10. (doncs) — L'ús correcte de les conjuncions i de les locucions conjuntives (tota vegada que —causal—, amb tal que, recomano facin...).

La graella corresponent a aquesta reformulació de la prova, la trobareu a l'Annex 4.

ANNEX 1

Nom i cognoms de l'alumne:

D. N. I.: Centre:

Lloc i data de la prova:

	<i>Nadiu o expert</i>	<i>Bé</i>	<i>Acceptable</i>	<i>Dubtós</i>	<i>Deficient</i>
Complexitat, amplitud i flexibilitat	4	3	2	1	0
Exactitud, adequació	4	3	2	1	0
Extensió, velocitat i dubte	4	3	2	1	0
Repetició, independència i iniciativa	4	3	2	1	0
Capacitat de llegir en veu alta	4	3	2	1	0
Puntuació total dels 5 ítems					

ANNEX 2

NOM I COGNOMS DE L'ALUMNE:

D.N.I.: CENTRE:

LLOC I DATA DE LA PROVA:

FONOLOGIA										
(1) dormir	(2) k.ð.ɔ.ɾ	(3) tan	(4) ɾi.ð.ɔ.ɾ	(5) barallons	(6) r.ɛ.ɬ.ɬ.ɔ	(7) k.ɪ.ð.ɾ	(8) r.ɛ.ɬ.ɬ.ɔ	(9) ɾi.ð.ɔ.ɾ	(10) m.ɛ.ɬ.ɬ.ɔ	(11) r.ɛ.ɬ.ɬ.ɔ
4. 1-2-3	4. 1-2-3	4. 1-2-3	4. 1-2-3	2.1/ 4.2-3	2.1/4.2-3	2.1/ 4.2-3	2.1/ 4.2-3	2.1/ 4.2-3	2.1/ 4.2-3	2.2/ 4.3
(12) k.ɪ.ð.ɾ	(13) 1.ɛ.ɬ.ɬ.ɔ									
2.2/ 4.3	2.3									

OBSERVACIONS

PUNTUACIÓ
1 2 3

MORFOL.							
(1) el calor	(2) los gases	(3) les dos	(4) me veu	(5) portem	(6) to que	(7) comentem	(8) prou
4. 1-2-3	4. 1-2-3	2.1/ 4.2-3	2.1/ 4.2-3	2.1/ 4.2-3	2.2/ 4.3	2.2/ 4.3	2.2/ 4.3

OBSERVACIONS

LÈXIC			
(1) jamó	(2) buro	(3) barco	(4) solament
2. 1-2-3	2. 1-2-3	2. 1-2-3	2. 1-2-3

OBSERVACIONS

SINTAXI										
(1) *enhi -enhi	(2) *e' dany	(3) dir-lis	(4) axil valé fer	(5) en time prou	(6) jo'bo	(7) il / el la	(8) es cau	(9) rev'gen	(10) time que	(11) *enhi -enhi
4. 1-2-3	4. 1-2-3	4. 1-2-3	4. 1-2-3	4. 1-2-3	2.1/ 4.2-3	2.1/ 4.2-3	2.1/ 4.2-3	2.1/ 4.2-3	2.1/ 4.2-3	2.1/ 4.2-3
(12) la casa	(13) mlt	(14) recordar	(15) qual	(16) dures	(17) dir-vos	(18) a entimen	(19) el fet de que	(20) vengut	(21) hi han notes	
2.1/ 4.2-3	2.1/ 4.2-3	2.2/ 4.3	2.2/ 4.3	2.2/ 4.3	2.2/ 4.3	2.2/ 4.3	2.2/ 4.3	2.3	2.3	

OBSERVACIONS

PUNTUACIÓ TOTAL DELS 4 APARTATS

ANNEX 3

MODEL DE PROVA

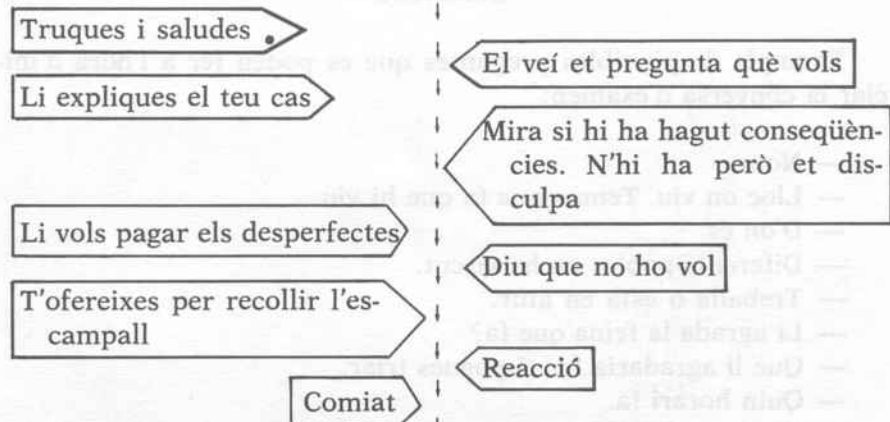
Entrevista

Exemple de possibles preguntes que es poden fer a l'hora d'iniciar la conversa d'examen:

- Nom.
- Lloc on viu. Temps que fa que hi viu.
- D'on és.
- Diferents pobles on ha viscut.
- Treballa o està en atur.
- Li agrada la feina que fa?
- Què li agradaria fer si pogués triar.
- Quin horari fa.
- Com va a la feina.
- Què fa normalment un cap de setmana.
- Com organitza el seu lleure.
- Les vacances.
- Algun programa de ràdio/TV que li agradi.
- Cinema o teatre.
- Novella o assaig.

SITUACIÓ

*ET CAU UN TEST AL TERRAT DEL PRINCIPAL.
ET VAS A DISCULPAR*

EXPLICACIÓ GUIADA

- Creus que la televisió ha perjudicat l'audiència de la ràdio?
- Quin del dos mitjans té més futur?

LECTURA EN VEU ALTA

—Vostè què faria? Vol fer el favor de dir-m'ho? Amb aquesta classe d'animalassos, hi ha alguna cosa a fer? Jo no ho sé pas, francament. Vaig preguntar a la Teresa què havia passat i em digué que ni es recordva de la causa del disgust, si és que n'hi hagué. La Teresa està cada dia més sorpresa. No s'ho pot acabar. L'Enric menja donant l'esquena a la porta de la cuina. Des dels fogons, la Teresa el contempla. No passa dia que no es pregunti: «¿Però, qui és aquest home que menja aquí mateix?» No para de mirar-lo amb un somriure callat i trist. A la nit, amb el llum apagat, al llit, fa com si dormís, però es passa les hores mirant el sostre, preguntant-se qui és aquest home que jeu al seu costat...

Francisqueta fa amb el cap un moviment indefinible, recull la plata del peix i es dirigeix, amb ella, amb la seva habitual lentitud, cap a la cuina.

JOSEP PLA
El carrer Estret

ANNEX 4

NOM I COGNOMS DE L'ALUMNE

D.N.I.: CENTRE

LLOC I DATA DE LA PROVA

FONOLO.									
(1) dormir	(2) banyar	(3) can	(4) alim	(5) durador	(6) alim	(7) alim	(8) alim	(9) alim	(10) alim
4. 1-2-3	4. 1-2-3	4. 1-2-3	4. 1-2-3	2.1/ 4.2-3	2.1/ 4.2-3	2.1/ 4.2-3	2.1/ 4.2-3	2.2/ 4.3	2.2/ 4.3

OBSERVACIONS

PUNTUACIÓ
1 2 3
☐ ☐ ☐

LÈXIC			
(1) parlo	(2) donar llaure	(3) boira	(4) acostament
4. 1-2-3	2.1/ 4.2-3	2. 2-3	2.3

OBSERVACIONS

☐ ☐ ☐

MORFOS									
(1) en/h	(2) h/	(3) ho / ho	(4) el calor	(5) ser/h	(6) portar/h	(7) començar/h	(8) ho que	(9) per/h	(10) donar/h
4. 1-2-3	2.1/ 4.2-3	2.1/ 4.2-3	2.1/ 4.2-3	2.1/ 4.2-3	2.2/ 4.3	2.2/ 4.3	2.2/ 4.3	2.2/ 4.3	2.2/ 4.3

OBSERVACIONS

☐ ☐ ☐
☐ ☐ ☐
☐ ☐ ☐

PUNTUACIÓ TOTAL DELS 3 APARTATS

☐ ☐ ☐

ANNEX 5

RESUM PRÀCTIC

Valoració total
de la prova = 100 Punts

Annex 1 = 20 Punts

Annex 2 = 80 Punts

Fono = 20 Punts
Lèxic = 30 Punts
Morfsin = 30 Punts

MÍNIMS PARCIAIS I GLOBALS PER SUPERAR LA PROVA ORAL

		Mínims Parciais	Mínim Global
LLENGUA 1			
	Quadre 1	6 Punts	
	Quadre 2	-	
	Total		50 Punts
LLENGUA 2			
	Quadre 1	10 Punts	
	Fon	6 Punts	
	Quadre 2	10 Punts	
	Lèx	10 Punts	
	Mor	10 Punts	
	Total		50 Punts
LLENGUA 3			
	Quadre 1	10 Punts	
	Fon	10 Punts	
	Quadre 2	16 Punts	
	Lèx	16 Punts	
	Morf	16 Punts	
	Total		50 Punts

